

Nr 170

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående Sveriges anslutning till deklaration om fortsatt tillämpning av tullkoncessioner inom ramen för allmänna tull- och handelsavtalet (GATT); given Stockholms slott den 18 mars 1955.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Per Edvin Sköld

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 mars 1955.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för handelsdepartementet.

Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) tillkom år 1947 såsom resultat av förhandlingar i Genève mellan ett stort antal länder i syfte att åstadkomma en allmän sänkning av tullnivåerna. För att ytterligare länder skulle vinna anslutning till avtalet anordnades en ny omgång tullförhandlingar år 1949 i Annecy. I dessa förhandlingar deltog även Sverige.

Resultaten av nämnda förhandlingar för Sveriges del förelades 1950 års riksdag (prop. nr 52). Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag beslöt riksdagen bl. a. att *dels* för sin del godkänna Sveriges anslutning till allmänna tull- och handelsavtalet enligt ett i Annecy upprättat anslutningsprotokoll, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att för Sveriges del godkänna sådana ändringar i avtalet, som framdeles kunde komma att beslutas av de avtalsslutande parterna, i den mån dessa ändringar icke krävde författningsändringar av beskaffenhet att påkalla riksdagens medverkan. Vidare biföll riksdagen en samtidigt framlagd proposition angående vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m., avseende bl. a. genomförandet av de tulländringar, som påkallades av vid förhandlingarna gjorda svenska tullmedgivanden (prop. nr 53; rskr nr 103). Annecy-protokollet undertecknades för Sveriges del den 31 mars 1950.

En tredje omgång tullförhandlingar inom ramen för GATT ägde därefter rum i Torquay vintern 1950—51. Sverige deltog även i dessa förhandlingar. Som följd av förhandlingarna anslöt sig ytterligare ett antal länder till avtalet, och nya tullkoncessioner utväxlades. Resultaten av nämnda förhandlingar för Sveriges del godkändes av 1951 års riksdag (prop. nr 209 och 210; rskr nr 288 och 289).

Någon fortsättning på tullsänkingsförhandlingarna inom ramen för GATT har efter Torquay-konferensen hittills icke kommit till stånd. Strävandena att åstadkomma ytterligare tullsänkingsaktioner utgör dock alljämt ett av organisationens huvudsyften, och ett betydelsefullt tekniskt förberedelsearbete för en sådan aktion har också bedrivits under senare år. Vid sidan härav har det måhända viktigaste elementet i GATT-samarbetet varit att så långt möjligt bevara och säkra fortsatt giltighet åt de vid förhandlingarna lämnade ömsesidiga tullkoncessionerna.

Enligt de ursprungliga bestämmelserna i GATT (artikel XXVIII), skulle de i Genève och Annecy gjorda tullkoncessionerna ha en ovillkorlig giltighetstid till den 1 januari 1951. Koncessionerna skulle därefter kunna underkastas revision med iakttagande av vissa i avtalet angivna regler. Vid Torquay-konferensen beslöts emellertid, att koncessionerna skulle med vissa jämkningar ges förlängd ovillkorlig giltighetstid till den 1 januari 1954. Samma giltighetstid skulle tillämpas för de vid Torquay-konferensen utväxlade nya koncessionerna. Nämnda beslut gavs formen av en ändring i avtalets artikel XXVIII, varjämte en särskild deklaration antogs, avsedd att täcka tiden till dess ändringen i avtalet hann träda i kraft. Deklarationen undertecknades för Sveriges del den 21 april 1951, och ändringen i avtalet godtogs genom undertecknande — efter riksdagens godkännande — av det s. k. Torquay-protokollet. Frågan om ytterligare förlängning av tullkoncessionernas ovillkorliga giltighetstid togs därefter upp vid GATT:s åttonde session hösten 1953. Därvid antogs den 24 oktober 1953 en deklaration, enligt vilken de länder, som anslöt sig till deklarationen, förklarade sig icke ämna före den 1 juli 1955 åberopa avtalets bestämmelser om rätt att ändra lämnade tullkoncessioner. Kungl. Maj:t godkände den 23 okto-

ber 1953 deklARATIONEN för Sveriges del, och denna undertecknades dagen därefter.

Under de senaste månaderna har en konferens ägt rum i Genève om revision av GATT-avtalet. Vid konferensen har överenskommelse nåtts om vissa ändringar i de hittillsvarande avtalsreglerna. Avtalet torde i sin helhet komma att ges en mer fristående och permanent karaktär än vad fallet varit hittills. Flertalet bestämmelser i avtalet kommer att få ändrad utformning, däribland reglerna om rätt att frångå gjorda tullkoncessioner. De nya bestämmelserna är för närvarande föremål för prövning i medlemsländerna. För att det nya avtalet skall träda i kraft krävs ratifikation inom viss tid.

I samband med revisionen av GATT har även frågan om tullkoncessionernas fortsatta giltighet ånyo tagits upp. Som förut nämnts utgår den ovillkorliga giltighetstiden för dessa den 30 juni 1955. Då det reviderade avtalet icke kan väntas träda i kraft förrän efter nämnda dag, har den 10 mars 1955 antagits en deklARATION om fortsatt tillämpning av tullkoncessionerna inom ramen för avtalet. Texten till denna deklARATION på engelska språket jämte svensk översättning torde få biläggas statsrådsprotokollet (*bilaga 1*). Innehållet i deklARATIONEN är i huvudsak följande.

De länder, som ansluter sig till deklARATIONEN, förbinder sig att efter den 1 juli 1955 och före den 1 januari 1958 icke återropa bestämmelserna i GATT om rätt att ändra lämnade tullmedgivanden. Oberoende härav skall ett land, som före den 1 juli 1955 påbörjat förhandling enligt avtalets regler om återtagande av tullkoncession, få fullfölja denna förhandling intill den 30 september 1955. Vidare skall ett medlemsland, under tiden från den 2 juli 1955 till den 31 december 1957 eller den tidigare dag då det reviderade avtalet träder i kraft, under särskilda omständigheter kunna få förhandla om återtagande eller jämkning av tullkoncession. Därvid skall de regler tillämpas som nedlagts i det nya avtalet.

Kungl. Maj:t har — med förbehåll för riksdagens godkännande — antagit deklARATIONEN i fråga, och deklARATIONEN har — med samma förbehåll — därefter undertecknats.

Departementschefen. Det internationella samarbetet inom ramen för det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) har under senare år sett som en av sina viktigaste uppgifter att bevara och säkra fortsatt giltighet åt de tullförhandlingsresultat, som uppnåddes vid Genève-, Annecy- och Torquay-konferenserna. Vid sidan härav har det tekniska arbetet på att åstadkomma ytterligare tullsänkningar och utjämning av ländernas tullnivåer drivits vidare. Av olika skäl har emellertid enighet ännu icke kunnat uppnås om åtgärder som leder till praktiska resultat i detta hänseende. Även om detta avbrott i de praktiska tullsänkingsåtgärderna ur svensk synpunkt är att beklaga, måste det enligt min mening likväl hälsas med tillfredsställelse att de tidigare uppnådda förhandlingsresultaten kunnat bevaras i stort sett intakta. Den stabilitet på tullområdet som härigenom vunnits innebär avgjorda fördelar för utrikeshandeln.

Vid en nyligen avslutad konferens har preliminär överenskommelse träffats om revision av GATT-avtalet. Det föreslagna nya avtalet är för närvarande underställt medlemsländerna för prövning. Frågan om godkännande för Sveriges del av ett ändrat avtal kommer framdeles att föreläggas riksdagen. Detta torde emellertid icke kunna ske vid innevarande års vårsession. I anslutning till revisionen av avtalet har överenskommelse jämväl träffats om en deklaration, enligt vilken giltighetstiden för ländernas tullkoncessioner förlänges till den 1 januari 1958, d. v. s. för ytterligare två och ett halvt år. Möjlighet föreligger emellertid att före den 30 september i år efter förhandling återtaga eller modifiera gjorda tullbindningar i enskilda fall, förutsatt att förhandling inletts före den 1 juli. Vidare kan under särskilda omständigheter tillstånd erhållas till återförhandling även under den förlängda bindningstiden. Deklarationen är öppen för under-tecknande intill den 30 juni 1955. Från svensk sida krävs sålunda ett definitivt ställningstagande till denna deklaration, innan förslaget till reviderat avtal hunnit slutligt prövas. Under dessa omständigheter har jag ansett det lämpligt att frågan om Sveriges anslutning till deklarationen redan nu anmäles för riksdagen.

Vad beträffar innebörden av de tullkoncessioner, som Sverige lämnat inom ramen för GATT, vill jag erinra om att dessa i allmänhet avser bindningar av tidigare gällande tull eller tullfrihet. Endast i mindre utsträckning genomfördes som en följd av tullförhandlingarna sänkning av förut gällande tullar. I fråga om de närmare detaljerna i detta hänseende torde få hänvisas till ovan nämnda propositioner nr 53 till 1950 års riksdag och nr 209 till 1951 års riksdag. I detta sammanhang bör emellertid nämnas, att, såvitt gäller specifika tullsatser, förbehåll i regel knutits till koncessionerna, som möjliggör en återgång, helt eller delvis, till förkrigstidens tullnivå. Detta kan komma att få särskild betydelse vid en revision av gällande tulltaxa. Om en sådan revision skulle komma att genomföras under den tid, för vilken koncessionerna är avsedda att förlängas, torde detta med hänsyn till nämnda förbehåll icke stöta på några allvarliga svårigheter ur GATT-synpunkt. Skulle det vid genomförandet av en ny tulltaxa finnas påkallat att återtaga eller jämka vissa tullkoncessioner, som lämnats inom ramen för GATT, torde detta kunna ske enligt den procedur för återförhandling, som under särskilda omständigheter står länderna till buds. Från svensk sida har också vid förhandlingarna i denna fråga i GATT understrukits, att en tulltaxarevision kan aktualiseras under den nya bindingsperioden och att eventuella behov av återförhandlingar i samband därmed förutsätts kunna tillgodoses enligt den föreslagna proceduren.

Vid bedömningen av frågan om Sveriges anslutning till deklarationen om förlängd giltighet av tullkoncessionerna i GATT har jag funnit helt övervägande skäl tala för en sådan anslutning. Principiellt sett synes Sverige icke böra undandra sig att medverka till den fortsatta stabilitet på tullområdet som kan åstadkommas genom en dylik förlängning. Om Sverige ställde sig utanför deklarationen skulle detta innebära att de fördelar som svensk

export f. n. åtnjuter i andra länder delvis ginge förlorade och att därmed värdet av en fortsatt medverkan i GATT allvarligt minskades.

Kungl. Maj:t har sålunda på min hemställan -- med förbehåll för riksdagens godkännande — antagit resolutionen i fråga.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för sin del godkänna Sveriges anslutning till deklARATIONEN den 10 mars 1955 om fortsatt tillämpning av tullkoncessioner inom ramen för allmänna tull- och handelsavtalet.

Med bifall tili denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Harald Häggquist

Bilaga 1

(Översättning)

Declaration on the Continued Application of Schedules to the General Agreement on Tariffs and Trade

The contracting parties to the General Agreement on Tariffs and Trade (hereinafter referred to as »the General Agreement«),

CONSIDERING that, pursuant to the Declaration of 24 October 1953, the assured life of the concessions embodied in the Schedules annexed to the General Agreement will expire on 30 June 1955, in the sense that thereafter it will become possible for a contracting party by negotiation with other contracting parties to modify or cease to apply the treatment which it has agreed to accord under Article II to any products described in its Schedule,

CONSIDERING that, although by the terms of the General Agreement the Schedules would retain their validity even if their assured life were to expire, the contracting parties are desirous of continuing the assured life of the Schedules as a means of contributing to the stability of tariffs which has been one of the principal achievements of the General Agreement,

CONSIDERING that the CONTRACTING PARTIES have, at their Ninth Session, drawn up and submitted to contracting parties for acceptance, a protocol amending Article XXVIII, and Section A of Article XVIII of the General Agreement,

RECOGNIZING the desirability of applying the procedures embodied therein which have been agreed upon

Deklaration om fortsatt tillämpning av tullkoncessioner inom ramen för allmänna tull- och handelsavtalet

De avtalsslutande parterna i det allmänna tull- och handelsavtalet (här nedan betecknat »det allmänna avtalet«),

VILKA TAGA HÄNSYN TILL att jämlikt deklARATIONEN den 24 oktober 1953 den ovillkorliga giltighetstiden för de koncessioner vilka nedlagts i de vid det allmänna avtalet fogade listorna utlöper den 30 juni 1955, i följd varav en avtalsslutande part därefter får möjlighet att, efter förhandlingar med andra avtalsslutande parter, ändra eller upphöra att tillämpa den behandling som parten enligt artikel II åtagit sig för i dess lista angivna varuslag,

VILKA TAGA HÄNSYN TILL att de avtalsslutande parterna, ehuru listorna i enlighet med det allmänna avtalets regler förbli i kraft även om deras ovillkorliga giltighetstid skulle utlöpa, likväl önska bibehålla listornas ovillkorliga karaktär såsom ett bidrag till den tullstabilitet som varit ett av det allmänna avtalets huvudsyften,

VILKA TAGA HÄNSYN TILL att DE AVTALSSLUTANDE PARTERNA vid sin nionde session utarbetat och förelagt de avtalsslutande parterna för godkännande ett ändringsprotokoll avseende artikel XXVIII och sektion A av artikel XVIII i det allmänna avtalet,

VILKA ERKÄNNA önskvärdheten av att tillämpa de däri nedlagda procedurregler som överenskommit för

for the conduct of renegotiations under specified circumstances during the period of the continued life of the Schedules, återförhandlingar under särskilda omständigheter under listornas fortsatta giltighetstid,

HEREBY DECLARE

1. That they will not invoke after 1 July 1955 and prior to 1 January 1958 the provisions of Article XXVIII of the General Agreement to modify or cease to apply the treatment which they are required to accord under Article II (which is being renumbered as Article III) of the General Agreement to any product described in the appropriate schedule annexed thereto; *PROVIDED* that

(a) the provisions of this Declaration shall not apply to concessions initially negotiated with a contracting party with respect to which this Declaration is not in effect;

(b) a contracting party which has entered into negotiations under the procedures of Article XXVIII prior to 1 July 1955 shall, notwithstanding its signature of this Declaration, be authorized to pursue such negotiations up to and including 30 September 1955, and any modification or withdrawal of a concession following such negotiations may be made effective in accordance with the provisions of Article XXVIII if it is notified to the Executive Secretary to the CONTRACTING PARTIES not later than 1 October 1955 and at least 30 days' notice is given of the date on which such modification or withdrawal will become effective.

2. (a) That from 2 July 1955 until 31 December 1957, or until the day on which the amendments to Articles XVIII and XXVIII of the General Agreement, provided for in the Protocol Amending Parts II and III of the General Agreement dated 10 March 1955, have entered

FÖRKLARA HÄRMED

1. att de efter den 1 juli 1955 och före den 1 januari 1958 icke ämna åberopa artikel XXVIII i det allmänna avtalet i syfte att ändra eller upphöra att tillämpa den behandling de åtagit sig enligt artikel II (vilken kommer att erhålla ändrad beteckning såsom artikel III) i det allmänna avtalet för de varuslag som angivits i vederbörande parts till nämnda artikel fogade lista; och skall därvid gälla följande *FÖRBEHÅLL*

a) bestämmelserna i denna deklARATION skola icke gälla koncessioner beträffande vilka förhandlingar ursprungligen ägt rum med avtalslutande part, i förhållande till vilken denna deklARATION icke äger tillämpning;

b) en avtalslutande part, som före den 1 juli 1955 inlett förhandling i enlighet med procedurreglerna i artikel XXVIII, skall oavsett att parten undertecknat denna deklARATION, tillåtas fullfölja sådan förhandling under tiden till och med den 30 september 1955, och varje ändring eller frånträdande av en koncession, som blir resultatet av sådan förhandling, skall träda i kraft i enlighet med bestämmelserna i artikel XXVIII, under förutsättning att underrättelse därom lämnats DE AVTALSSLUTANDE PARTERNAS exekutivsekreterare senast den 1 oktober 1955 och minst 30 dagar före den dag ändringen eller frånträdandet träder i kraft.

2. a) Att, från och med den 2 juli 1955 till och med den 31 december 1957 eller den tidigare dag då ändringarna avseende artiklarna XVIII och XXVIII i det allmänna avtalet enligt ändringsprotokollet den 10 mars 1955 avseende delarna II och III av det allmänna avtalet träda

into force, whichever is the earlier date, a contracting party signatory of this Declaration, desiring to modify or withdraw a concession, may enter into renegotiations under conditions and in accordance with procedures which are the same as those set forth in Section A of Article XVIII and paragraph 4 of Article XXVIII, together with the applicable notes thereto, as set forth in that Protocol, and any contracting party which has previously been authorized to enter into such negotiations pursuant to procedures adopted by the CONTRACTING PARTIES shall have the option to continue such negotiations under the procedures provided for in this sub-paragraph; and

(b) That they will not invoke the provisions of paragraph 2 of Article XXVIII of the General Agreement with respect to the withdrawal of equivalent concessions if another signatory of this Declaration acts under the conditions described in the second sentence of paragraph 7 (b) of the amended Article XVIII.

This Declaration shall be deposited with the Executive Secretary to the CONTRACTING PARTIES to the General Agreement and, after the entry into force of the Agreement on the Organization for Trade Cooperation, with the Director-General of that Organization.

This Declaration shall be open for signature until 30 June 1955.

The Executive Secretary to the CONTRACTING PARTIES to the General Agreement, or the Director-General of the Organization, as the case may be, shall promptly furnish a certified copy of this Declaration and a notification of each signature thereto, to each contracting party to the General Agreement.

i kraft, en avtalsslutande part, som undertecknat denna deklaration och som önskar ändra eller frånträda en koncession, må inleda återförhandlingar under samma villkor och i överensstämmelse med samma procedurregler, vilka återfinnas i artikel XVIII sektion A och i artikel XXVIII moment 4, ävensom i de därtill fogade anmärkningarna, allt i enlighet med nämnda ändringsprotokoll; och skall varje avtalsslutande part som tidigare erhållit tillstånd att inleda förhandlingar i enlighet med av DE AVTALSSLUTANDE PARTERNA godkända procedurregler beredas tillfälle att fullfölja dessa förhandlingar i enlighet med de procedurregler som fastställts i detta stycke; och

b) att de icke skola åberopa artikel XXVIII moment 2 i det allmänna avtalet i syfte att frånträda likvärdiga koncessioner, därest annan part, som undertecknat denna deklaration, vidtager åtgärder i enlighet med de villkor som angivits i artikel XVIII i dess ändrade lydelse, moment 7 (b), andra meningen.

Denna deklaration skall depone-ras hos exekutivsekreteraren för DE AVTALSSLUTANDE PARTERNA i det allmänna avtalet och — efter ikraftträdandet av avtalet om organisationen för handelssamarbete — hos generaldirektören för den nya organisationen.

Denna deklaration skall stå öppen för undertecknande till och med den 30 juni 1955.

Exekutivsekreteraren för DE AVTALSSLUTANDE PARTERNA inom det allmänna avtalet — alternativt generaldirektören för den nya organisationen — skall skyndsamt tillhandahålla bestyrkt avskrift av denna deklaration ävensom underrättelse om varje undertecknande därav åt varje avtalsslutande part inom det allmänna avtalet.

This Declaration shall be registered in accordance with the provisions of Article 102 of the Charter of the United Nations.

Denna deklaration skall registreras i överensstämmelse med artikel 102 av Förenta Nationernas stadga.

IN WITNESS WHEREOF the respective representatives, duly authorized, have signed the present Declaration.

TILL BESTYRKANDE HÄRAV hava respektive länders vederbörligen bemyndigade representanter undertecknat denna deklaration.

DONE at Geneva, in a single copy, in the English and French languages, both texts authentic, this tenth day of March, one thousand nine hundred and fifty-five.

SOM SKEDDE i Genève i ett exemplar på engelska och franska språken med lika vitsord för båda språken den tionde mars nittonhundra-femtiofem.